Priseljeni in odseljeni: o sestavljeni identiteti, kulturnem šoku in vključevanju

Dr. Marijanca Ajša Vižintin

ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije & Univerza v Novi Gorici, Fakulteta za humanistiko

Zreče, 13. 3. 2019

Prakse uspešnega vključevanja dijakov priseljencev v srednje šole

Projekt "Izzivi medkulturnega sobivanja"

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Mi drugje & drugi pri nas

- Slovenci kot ekonomski migranti? Ekonomski migranti v Sloveniji?
- Slovenci kot begunci? Begunci pri nas?
- Nekoč? Danes?

imigrant – migrant – emigrant

priseljenec – selivec – izseljenec

Prebivalstvo, selitveno gibanje 2010-2017, vir: Surs

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Priseljeni iz tujine	15416	14083	15022	13871	13846	15420	16623	18808
Odseljeni v tujino	15937	12024	14378	13384	14336	14913	15572	17555

Priseljeni in odseljeni prebivalci, stari 15 ali več let, **po izobrazbi**, Slovenija, 2015, vir: Surs

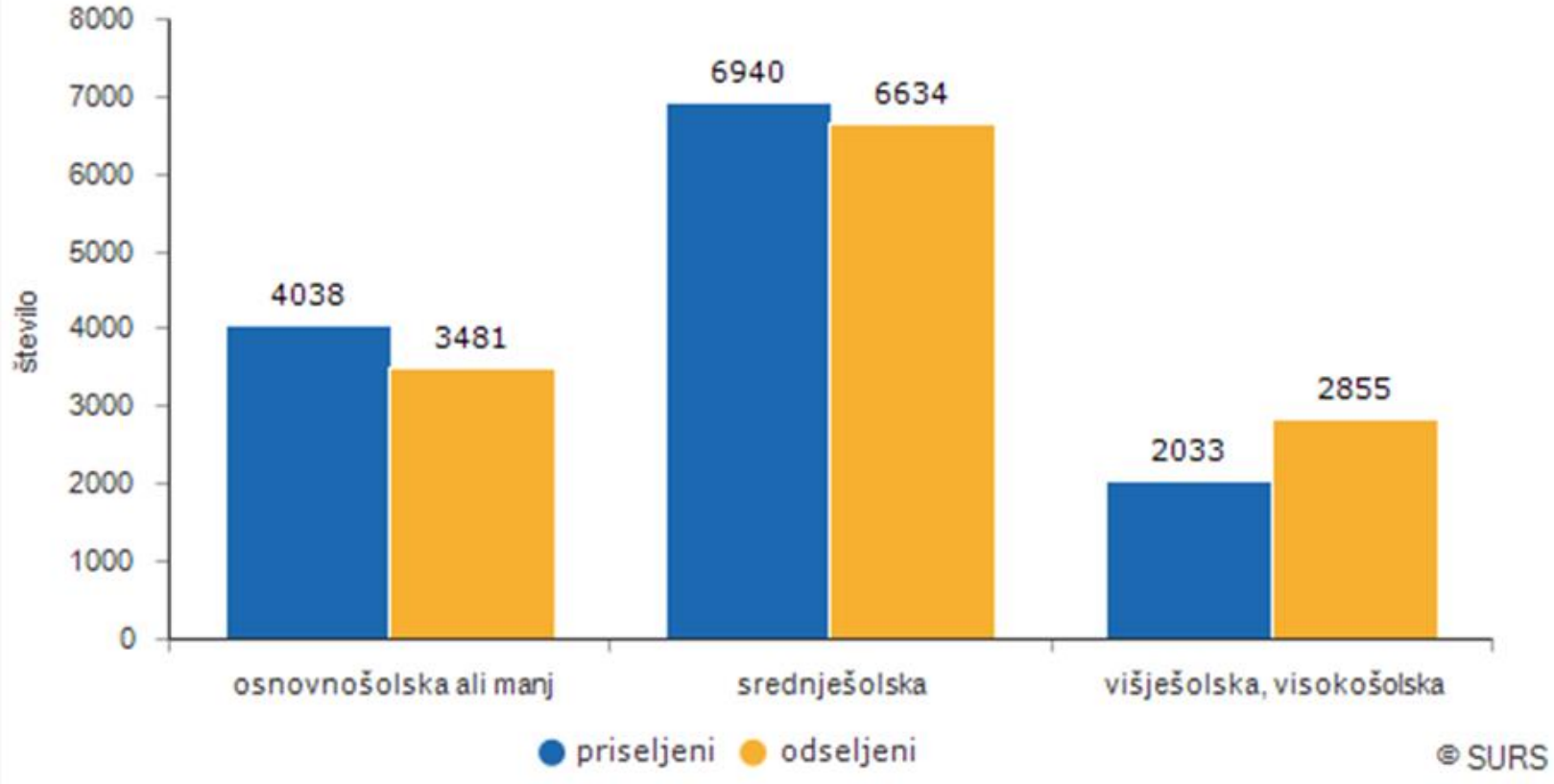

Kdo sem? Kam spadam? Sem lahko in-in?

- https://www.youtube.com/watch?v=aUOMOk_fziM
- NE-KDO, Yuliya Molina

Priporočam: Milharčič Hladnik, Mirjam (2011),

In-in: življenjske zgodbe o sestavljenih identitetah. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU: http://www.medkulturni-odnosi.si/images/stories/publikacije/IN-IN_zivljenjske_zgodbe_o_sestavljenih_identitetah.pdf

Odzivi na naraščajočo nestrpnost so NUJNI

- številke, dejstva, npr. begunci 1995-2015: 400 od 20.000 prošenj oz. 2 % dodeljenih azilov; 2016: 170 od 1.308 oz. 13 % (Ministrstvo za zunanje zadeve RS, MNZ za vas, Tujci v Sloveniji, Statistika, Odločanje v postopkih za priznanje mednarodne zaščite po letih, http://www.mnz.gov.si/si/mnz_za_vas/tujci_v_sloveniji/statistika/)
- Slovenci kot begunci in ekonomski migranti po svetu
- delavnice za razvoj medkulturne zmožnosti vseh prebivalcev
- gostje s priseljensko, begunsko izkušnjo
- okrogle mize

Pridobivanje informacij & aktivno delovanje: več informacij kot imamo, manj lahko manipulirajo z nami

- strokovne in znanstvene monografije o migracijah
- članki (Dve domovini idr.)
- mediji
- predavanja, npr. ***Le z drugimi smo***, https://lezdrugimismo.si/, **BREZPLAČNO usposabljanje za celotne kolektive, 1 točka,** predvsem:
  - ***Medkulturni odnosi in integracija***
  - ***Živeti raznolikost: vključevanje otrok priseljencev, slovenščina in medkulturni dialog***

Založba ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije: *Dve domovini, Migracije*.

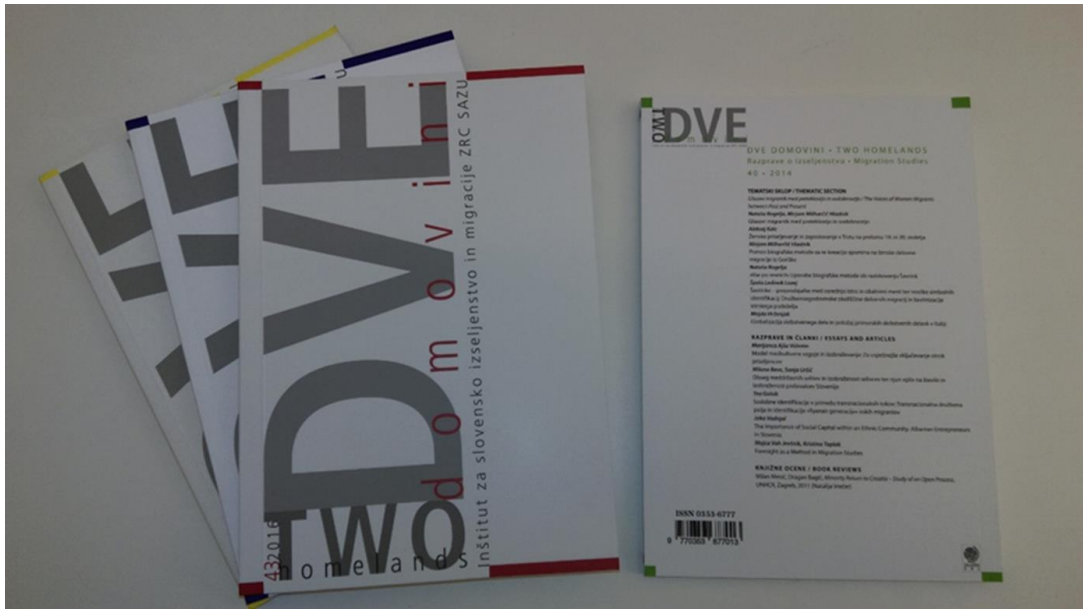

http://twohomelands.zrc-sazu.si/sl/issues/items

Razvoj zavedanja o večkulturni družbi pri vseh učnih predmetih / večpersepktivni kurikul

- kulturni šok
- sestavljena identiteta
- kultura, identiteta: „v krvi“, vedno enaka ali priučena v času socializacije, spreminjajoča in razvijajoča se
- učenje jezika novega okolja
- slovenščina kot materni, drugi, tuji, sosedski jezik
- Slovenci kot izseljenci, priseljenci, manjšine

Večperspektivni kurikul, še nekaj predlogov

- prostovoljne in prisilne migracije
- prestavljanje meja (ljudje ostanejo, meje se selijo) → manjšine
- obravnava književnih besedil o izkušnjah preseljevanja, begunstva
- živalstvo, rastlinstvo različnih držav
- **priseljeni & izseljeni** športniki, prevajalci, zobozdravniki, umetniki …
- predstavitev vidnih, uspešnih, javno znanih ali lokalnih priseljencev, priseljenk iz različnih izvornih držav, ki opravljajo različne poklice, imajo različno stopnjo izobrazbe & izseljencev iz Slovenije

Vižintin, Marijanca Ajša (2017)

Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev.

Ljubljana: Založba ZRC SAZU

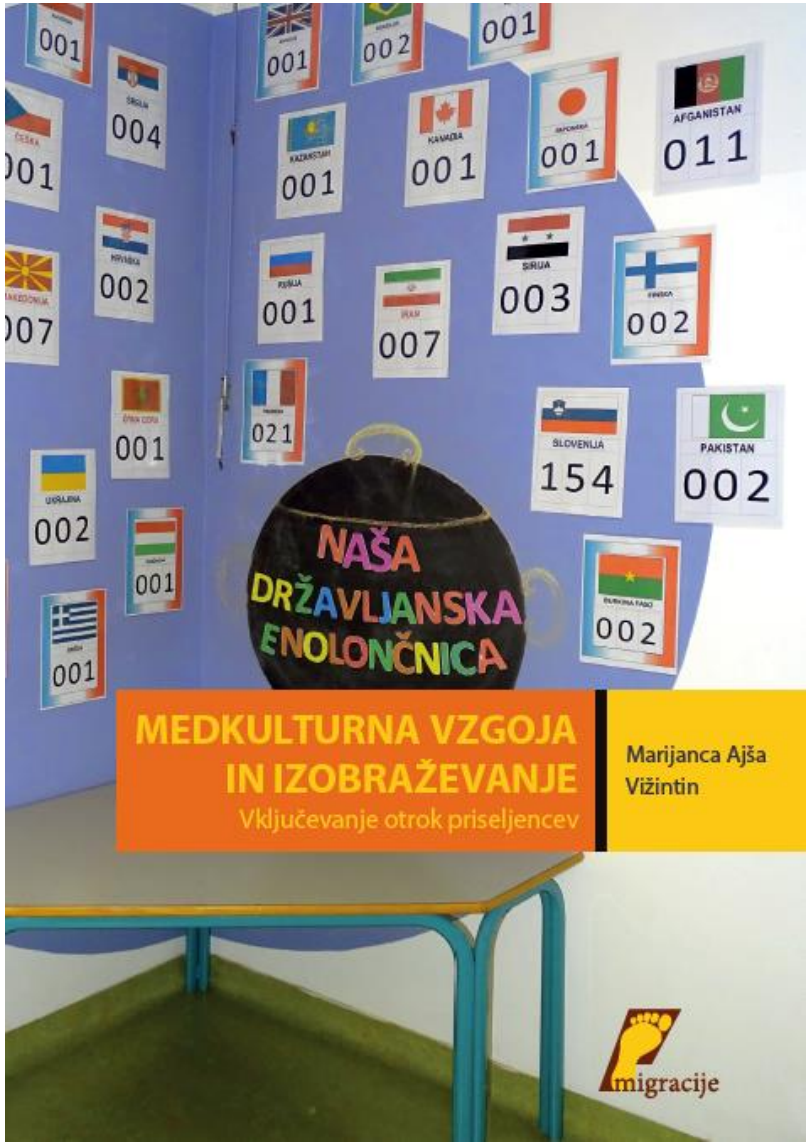

1. medkulturnost kot pedagoško-didaktično načelo

2. sistemska podpora

3. učitelji z razvijajočo se medkulturno zmožnostjo

4. večperspektivni kurikul

5. medkulturni dialog

6. sodelovanje s (starši) priseljenci

7. sodelovanje z lokalno skupnostjo

Delavnica: Od kod so prišli, zakaj so prišli, kaj so otroci begunci doživeli na poti?

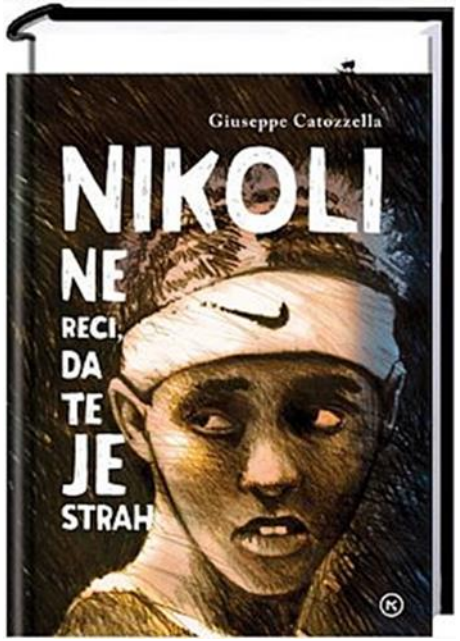

Samia Jusuf Omar, Peking 2008: https://www.youtube.com/watch?v=MEq1-rwgEcs

Delavnica: Vižintin, M. A. (2017). Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev. Ljubljana: Založba ZRC, 251-252.

Odlomki iz mladinskih romanov:

- Zakaj pride samo otrok? – NK Svoboda, 48–49, 58–59.
- Kako so zaprli šolo? – V morju so krokodili, 21–24.
- Pot: podvozje tovornjaka. – V morju so krokodili, 101–104.
- Pot: prečenje gora. - V morju so krokodili, 97–100.
- Pot: zabojnik - Nikoli ne reci, da te je strah, 220–223.
- Pot: morje. - Nikoli ne reci, da te je strah, 232–33, 240–241.

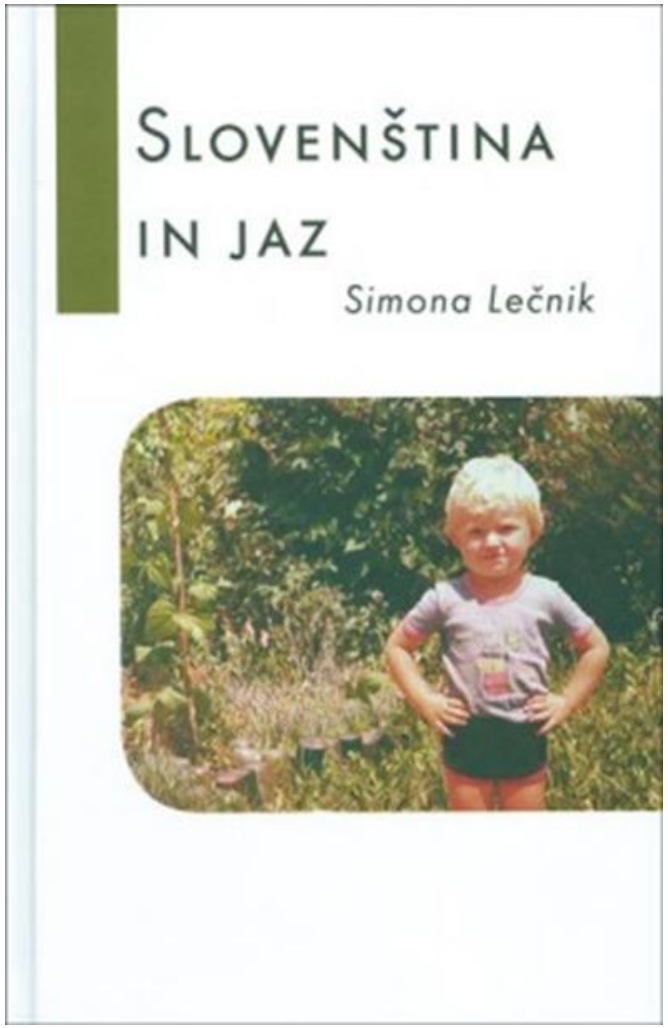
SLOVENŠTINA
IN JAZ
Simona Lečnik

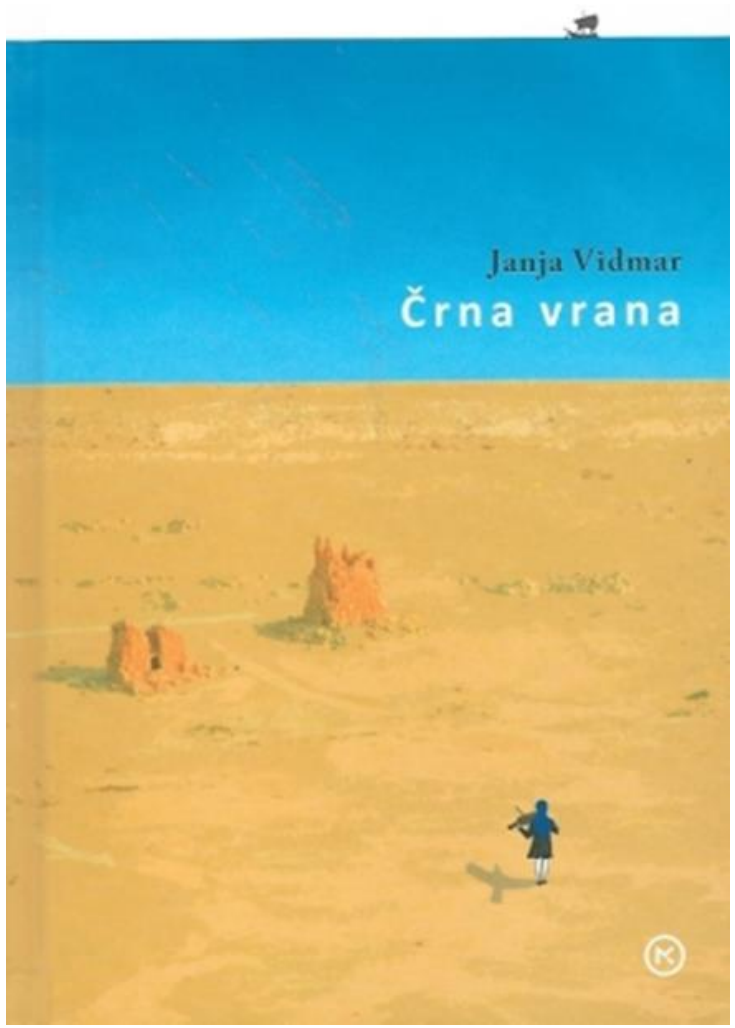
Janja Vidmar
Črna vrana

Slovenština in jaz, Črna vrana

Vsebine, ki jih lahko obravnavamo:

- ekonomski migranti in begunci
- diskriminacija med sošolkami, sošolci
- stiske otrok ob selitvi, po preselitvi (koga, kaj vse izgubijo, pustijo)
- vloga pedagoških delavk, delavcev pri vključevanju, diskriminaciji

Odreagirati na zmerjanje, poniževanje, nasilje med vrstniki? DA!

Otroci begunci, žrtve vojn in po vojni destabiliziranih držav, prisilnih migracij v stripih

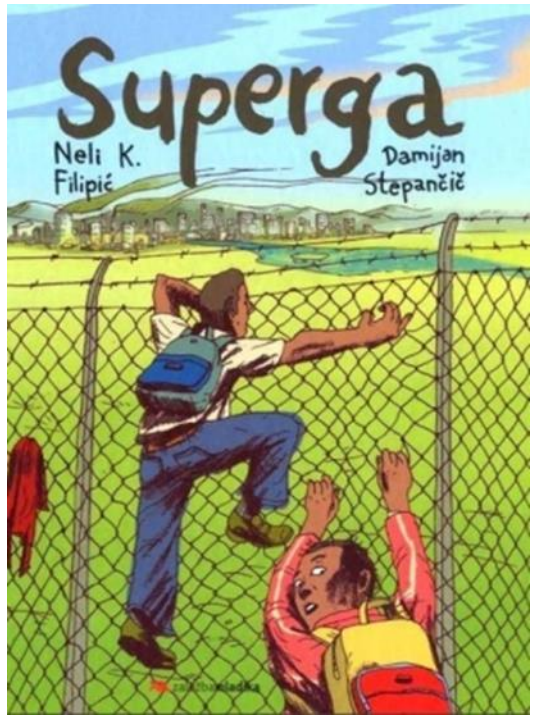

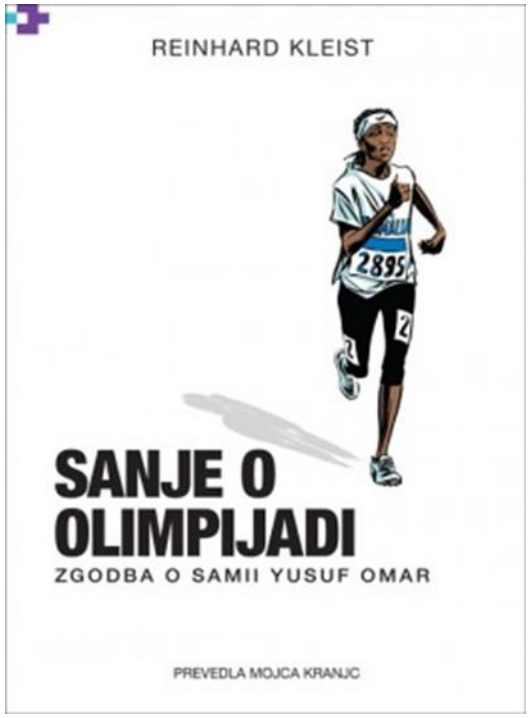

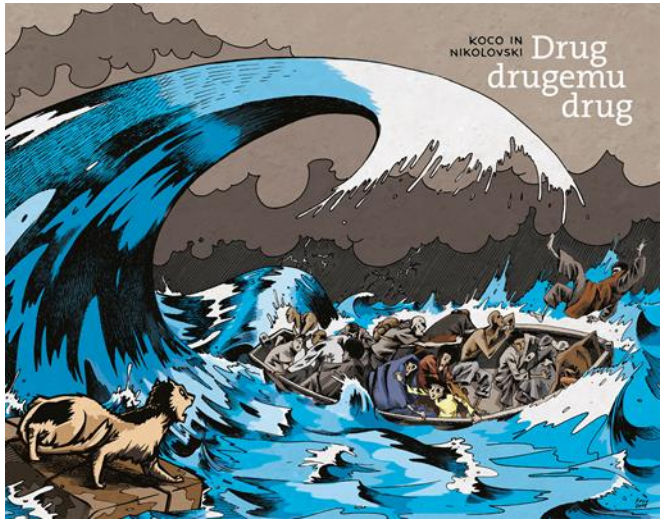

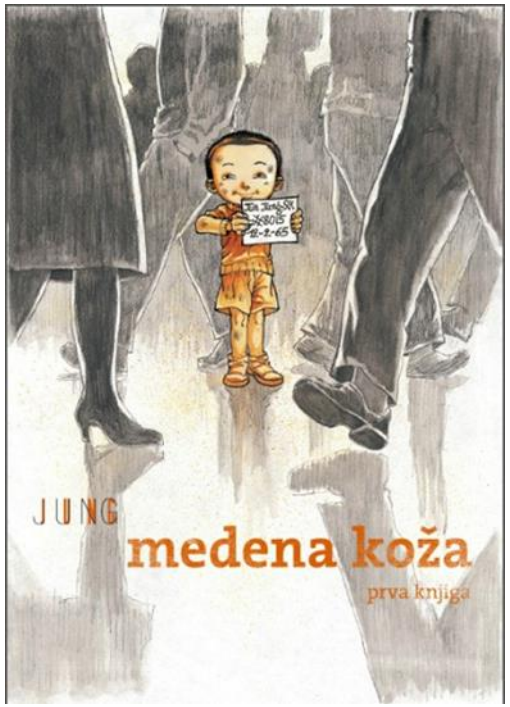

Koristne informacije za vključevanje, kvalitetni videoposnetki:

- http://infotujci.si/
- http://si.danubecompass.org/?lang=sl
- http://multilingualhealth.ff.uni-lj.si/
- Sožitje za skupno rast, https://www.youtube.com/watch?v=5qO5gbTBjk0&list=PLEFL0L_0OTHodxPY6rpB8osl8qIz-AefQ
- Časoris. Šola, svet, jaz: Zgodbe otrok sveta, https://casoris.si/category/sola-se-predstavi/
- Kdo si pa ti? 4d.RTV SLO, https://4d.rtvslo.si/arhiv/kdo%20si%20pa%20ti

Mediji

Slovenci po svetu:

- Slovenci v tujini (Siol), https://siol.net/novice/slovenci-v-tujini
- Slovencem po svetu (4d.RTV SLO), https://4d.rtvslo.si/arhiv/slovencem-po-svetu/17452797
- Slovenci po svetu (Dnevnik), https://www.dnevnik.si/magazin/slovenci-po-svetu

Priseljenci v Sloveniji:

- Tujci v Sloveniji (Siol), https://siol.net/kljucne-besede/tujci-v-sloveniji-27882/articles
- Sami naši (4d.RTV SLO), https://4d.rtvslo.si/arhiv/sami-nasi/174527314
- Evropa osebno (4d.RTV SLO), https://val202.rtvslo.si/evropa-osebno
- NaGLas! (4d.RTV SLO), http://4d.rtvslo.si/arhiv/naglas/174431293

Viri, literatura (izbor 1):

- Surs, Prebivalstvo, naravno in selitveno gibanje po: meritve, leto http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/viewplus.asp?ma=H129S&ti=&path=../Database/Hitre_Repozitorij/&lang=2
- Surs, Socioekonomske značilnosti meddržavnih selivcev, Slovenija, 2015, http://www.stat.si/StatWebArhiv/prikazi-novico?id=6380&idp=17&headerbar=15
- Žitnik Serafin, Janja (ur.), 2015: Slovensko izseljenstvo v luči otroške izkušnje. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Žitnik Serafin, Janja, Kalc, Aleksej (ur.), 2017: Raziskovanje slovenskega izseljenstva: vidiki, pristopi, vsebine. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Le z drugimi smo, https://lezdrugimismo.si/ - BREZPLAČNI seminarji za pedagoške kolektive, 1 točka za napredovanje.**

Viri, literatura (izbor 2):

- Vižintin, Marijanca Ajša, 2014: Model medkulturne vzgoje in izobraževanja: za uspešnejše vključevanje otrok priseljencev. Dve domovini / Two Homelands 40, 71–89, http://twohomelands.zrc-sazu.si/sl/issues/items
- Vižintin, Marijanca Ajša, 2015: Prepoznavanje kulturne mešanosti in sestavljene identitete znotraj državnih meja. Annales. Series historia et sociologia 25/1, 211–222, http://zdjp.si/wp-content/uploads/2015/07/Annales-SHS-25-2015-1.pdf
- Vižintin, Marijanca Ajša, 2016: (Im)migrant and ethnic minority literature in education curricula in Slovenia. CLCWeb (Comparative Literature and Culture) 18/1, http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol18/iss1/7/
- Vižintin, Marijanca Ajša, 2017: Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
- Vižintin, Marijanca Ajša, 2018: Developing intercultural education. Dve domovini / Two Homelands 47, 89–106, http://twohomelands.zrc-sazu.si/sl/issues/items
- Vižintin, Marijanca Ajša, 2018: Brati in spregovoriti: o migracijah ob mladinskih književnih besedilih. Otrok in knjiga 45/102, 8–22.

Vsak med nami
s svojim odnosom, z znanjem in z dejanji
soustvarja izključevalno ali
vključevalno družbo.

1–2 medkulturni učni uri/šolsko leto!

vizintin@zrc-sazu.si

Hvala za vašo pozornost.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezivne politike v obdobju 2014-2020.